

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 203
din 19.03.2008**

Dosar nr.: 686/2007

Petiția nr.: 14081 din data 02.11.2007

Petent: M M

Reclamat: Ministerul Justiției

Obiect: tratament diferit între persoanele pensionate anterior intrării în vigoare Hotărârii de Guvern din 20.04.2005 și persoanele pensionate ulterior intrării în vigoare a Hotărârii de Guvern, respectiv a legii nr. 567/2004

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

I.1.1. M M , domiciliată în Buzău,

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. Ministerul Justiției cu sediul în str. Apollodor, nr.17, Sector 5, București.

II. Obiectul sesizării

2.1. Petenta, astfel cum este formulată petiția, solicită CNCD să constate existența unei discriminări între personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea pensionat anterior H.G. din 20.04.2005 și persoana auxiliar pensionat ulterior.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr.14087 din 02.11.2007, petenta, arată că există o discriminare între persoanele pensionate anterior intrării în vigoare a unei Hotărâri de Guvern în anul 2005 și persoanele pensionate ulterior intrării în vigoare a acestei Hotărâri de Guvern, respectiv a legii nr. 567/2004.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare petiției înregistrate sub nr. nr.14087 din 02.11.2007, Colegiul Director a solicitat puncte de vedere de specialitate cu privire la obiectul petiției, Ministerului Justiției și Casei Naționale de Pensii și Casei Județene de Pensii Buzău.

4.2. Prin adresa înregistrată cu nr. 19303 din 18.12.2007, Colegiul Director a solicitat punctul de vedere cu privire la obiectul petiției Ministerului Justiției. Prin adresa înregistrată cu nr. 19302 din 18.12.2007, a solicitat punctul de vedere al Casei Naționale de Pensii și prin adresa înregistrată cu nr. 19301 din 18.12.2007 a solicitat punctul de vedere al Casei Județene de Pensii Buzău.

4.3. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare.

4.4. Prin adresa cu nr.2914 din 19.02.2008 a fost citată petenta. Prin adresa cu nr. 2913 din 19.02.2008 a fost citat Ministerul Justiției, prin reprezentant, pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 18.03.2008. Prin adresa de citare au fost comunicate petentei punctele de vedere emise de instituțiile menționate.

4.5. La termen, părțile nu s-au prezentat. Ministerul Justiției a comunicat punct de vedere înregistrat cu nr. 1714 din 24.01.2008. Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale a comunicat punct de vedere înregistrat cu nr. 1595 din 22.01.2008. Casa Județeană de Pensii Buzău a comunicat punct de vedere prin adresa cu nr. 484 din 08.01.2008. Petenta a comunicat punct de vedere prin adresa înregistrată cu nr. 4196 din 14.03.2008.

V. Susținerile părților

Susținerile petentei

5.1.1. Pe fond, petenta arată că a îndeplinit funcția de prim grefier la Tribunalul Buzău până la data de 1.04.1990 cand s-a pensionat pentru limita de vârstă. La apariția legii nr. 567/2004 i s-a calculat pensia de serviciu 13.829.940 lei. A atacat decizia de pensionare în instanță deoarece veniturile comunicate nu corepsundeau funcției de prim grefier. Prin sentința civilă nr. 1022/2005 pronunțată de Tribunalul Buzău s-a stabilit pensia de 19.000.000 lei, pensie primită până la 1.04.2007, cand s-au comunicat de către Biroul Contabilitate 4 adeverințe cu

salarii diferite în urma cărora s-a redus pensia la la 13.920.000 lei. Petenta a atacat în instanță această decizie și tribunalul a respins contestația.

5.1.2. Petenta arată că între personalul auxiliar de specialitate pensionat anterior H.G. din 20.04.2005, respectiv a legii n. 567/2004 și persoanele pensionate ulterior acestei legi, s-a instituit o discriminare, deoarece personalul pensionat anterior nu beneficiază de toate drepturile acordate celui pensionat după apariția legii.

5.1.3. Petenta consideră că în ceea ce privește diferite adeverințe de salarizate cu privire la venituri în baza cărora i s-a emis o decizie de recuperare, nr. 4109/07.010.2008 există o discriminare și nu este normal ca un drept câștigat să fie lăsat la o parte și să nu mai poate beneficia de acesta, după ce l-a câștigat în instanță.

Sușinerile Ministerului Justiției

5.2.1. Ministerul Justiției cu privire la sușinerile petentei arată că aceasta nu indică în mod particular care sunt drepturile de care nu beneficiază prin raportare la categoriile de persoane care sunt pensionate anterior și ulterior apariției legii. Petenta precizează doar că „nu beneficiază de toate drepturile acordate personalului pensionat după apariția legii”.

5.2.2. Față de împrejurarea că petenta nu arată concret care sunt drepturile acordate în mod discriminatoriu, nu se poate formula un punct de vedere fundamentat și la obiect, motiv pentru care se impune ca petenta să precizeze dispozițiile din actul normativ la care se referă, și pe care le apreciază ca fiind discriminatorii.

Punctul de vedere al Casei Naționale de Pensii și al Casei Județene de Pensii Buzău

5.2.1. Casa Națională de Pensii arată că, în speță Casele teritoriale de pensii calculează și platesc pensiile de serviciu, cu respectarea legii, pe baza elementelor comunicate de ultima instituție angajatoare, respectiv venitul și vechimea în specialitate a persoanei îndreptățite la aceste drepturi de pensie. Petenta reclamă faptul că Tribunalul Buzău, respectiv „Biroul de contabilitate” a eliberat adeverințe cu venituri diferit, fapt ce a condus la diminuarea pensiei.

5.2.2. Responsabilitatea cu privire la stabiirea venitului, pe baza caruia se stabilește sau se actualizează pensia de serviciu precum și a vechimii în specialitate revine instituției care eliberează adeverințele cu elementele sus menționate.

5.2.3. Casa Județeană de Pensii Buzău arată că petenta a fost pensionată prin decizia nr. 7532/19.05.2005. Prin adresa cu nr. 294/19.02.2007 Tribunalul Buzău a înaintat Casei de Pensii mai multe adeverințe referitoare la venitul brut realizat de petenta și pe baza cărora se stabilește pensia de serviciu, pentru a se emite noi decizii de pensionare. Valorificând adeverințele tribunalului, Casa de Pensii a emis mai multe decizii de pensionare prin care cuantumurile pensiei sunt

diferite, funcție de venitul brut realizat. Petenta a atacat în instanță aceste decizii iar Tribunalul Buzău a pronunțat sentința nr. 938/08.10.2007 prin care a respins contestația ca nefondată. Sentința a fost recurată, fiind pe rolul Curții de Apel Ploiești.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. **În fapt**, Colegiul Director reține că, pe fond, petenta consideră că în cauză există o discriminare între persoanele pensionate anterior intrării în vigoare a legii nr. 567/2005 comparativ cu persoanele pensionate ulterior intrării în vigoare a acestei legi. De asemenea, petenta consideră că prin emiterea adeverințelor de venit realizate de petentă, de către Tribunalul Buzău, s-a creat o discriminare .

7.1. **În drept**, analizând faptele reținute în acest caz, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „**trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

7.2. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 oara.91)

7.3. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în

textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

7.4. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 *Stubbings et autres c/Royaume-Uni*, parag.75)

7.5. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența art.2 alin.1 al O.G. nr.137/2000, republicată.

7.6. Curtea Constituțională prin deciziile sale recente s-a pronunțat statuând în mod constant în jurisprudența sa că „situațiile deosebite în care se află diferite categorii de persoane justifică instituirea prin lege de tratamente juridice diferențiate, fără ca acestea să constituie privilegii pentru unii și discriminări pentru alții” (vezi în acest sens Curtea Constituțională, spre exemplu, Decizia nr. 438 din 10 mai 2007, Decizia nr.119 din 15 februarie 2007, Decizia nr. 332 din 18 aprilie 2006).

7.7. Colegiul Director observă că petenta invoca o situație de discriminare existentă între personalul auxiliar de specialitate pensionat anterior intrării în vigoare a unei hotărâri de Guvern, respectiv a legii nr. 567/2004, astfel cum rezultă din petiție, și personalul auxiliar de specialitate pensionat ulterior intrării în vigoare a legii, fără a preciza în mod expres drepturile de care este privată prin instituirea unui tratament prezumtiv discriminatoriu. Petenta se limitează la a preciza că „personalul pensionat anterior nu beneficiază de toate drepturile acordate celui pensionat după apariția legii”.

7.8. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 trebuie constatată o deosebire, excludere, restricție sau preferința, care se materializează ipso facto în privința unor persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

7.9. Din acest punct de vedere, în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat, Colegiul Director observă că, în materia pensiilor, Curtea Constituțională a statuat cu valoare de principiu că „în cadrul realizării politicii în domeniul asigurărilor sociale de stat, legiuitorul are deplină autoritate să stabilească periodic noi modalități și condiții de acordare și de calculare a pensiilor. (vezi spre exemplu

Decizia Curții Constituționale nr. 103/2002). Prin Decizia nr. 290 din 1 iulie 2004, Curtea Constituțională a statuat că „legiuitorul este în drept să modifice și să completeze reglementările actuale referitoare la condițiile de exercitare a dreptului la pensie ori de câte ori consideră că situația economică a țării, resursele financiare existente permit sau impun anumite modificări, dar orice reglementare nouă se aplică numai de la data intrării sale în vigoare. O nouă legislație referitoare la pensii nu se aplică în mod automat persoanelor pensionate pe baza legislației anterior în vigoare. O asemenea aplicare ar însemna o extindere a incidenței actului normativ asupra unor situații din trecut, care ar avea efect retroactiv și ar contraveni dispozițiilor art.15 alin.2 din Constituție”. Curtea Constituțională, prin Decizia nr.105 din 22 februarie 2005, arată că „legiuitorul este în drept, în considerarea unor situații deosebite, să adopte, prin legi speciale, reglementări diferite pentru anumite categorii socio-profesionale. Tratatul juridic diferit, instituit pentru anumite categorii socio-profesionale, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări, în sensul interzis de art. 16 alin. (1) din Constituție, ci se justifică, obiectiv și rezonabil, prin situația diferită în care se află acele categorii de cetățeni”.

7.10. Or, din acest punct de vedere, Curtea Constituțională recent, prin Decizia nr. 1.195 din 13 decembrie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 68 alin. (2) și ale art. 93 alin. (1) și (4) din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, a reținut că „pensia de serviciu reprezintă o formă specială de pensie pe care legiuitorul o acordă diferitelor categorii socioprofesionale în considerarea unor situații deosebite și ținând cont de anumite criterii, limitativ prevăzute, ce caracterizează aceste categorii de persoane. Vechimea în specialitate reprezintă condiția și motivul pentru care legiuitorul a instituit pensia de serviciu pentru personalul auxiliar de specialitate. O asemenea reglementare nu este de natură să contravină dreptului la pensie. Astfel, după cum se arată în art. 47 alin. (2) din Constituție, cetățenii au dreptul la pensie și la alte forme de asigurări sociale prevăzute de lege”.

7.11. În considerarea principiilor reținute în materia pensionării, Curtea Constituțională, cu referire expresă la pensia de serviciu, arată în Decizia nr. 1195 din 13 decembrie 2007 că „legiuitorul este în drept să stabilească conținutul, condițiile și limitele exercitării dreptului la pensie, putând, de asemenea, că, în considerarea unor situații speciale, să instituie reglementări specifice, în deplin acord cu principiul constituțional al egalității în drepturi care nu presupune omogenitate, ci justifică instituirea unui tratament juridic diferențiat în cazul unor situații diferite”.

7.12. Față de critica petentei cu privire la tratamentul diferit generat de intrarea în vigoare a prevederilor legii nr. 567/2004, Colegiul Director se raliază opiniei potrivit căreia fiecare persoană va fi supusă dispozițiilor normative în vigoare la momentul apariției situației ce generează efectele juridice prevăzute de lege, neexistând posibilitatea de a opta pentru aplicarea unei alte legi, anterioare sau ulterioare acestui moment, decât în condiții limitativ și expres stipulate de lege, fără a aduce atingere principiilor constituționale consacrate în materie.

7.13. În coroborarea acestor considerente, Colegiul Director reține că judecătorul constituțional prin Decizia nr. 290 din 1 iulie 2004 a statuat că „Prin

raportare la principiul egalității în drepturi a cetățenilor ... data pensionării, care poate fi anterioară sau ulterioară intrării în vigoare a noii reglementări în materie, generează situații juridice diferite care impun și justifică un tratament juridic diferențiat, cele două categorii de pensionari care se stabilesc în funcție de această dată fiind supuse, în consecință, unor regimuri juridice diferite”.

7.14. Față de aspectul subsecvent al petiției cu privire la adevărurile care stabilesc veniturile brute realizate de petentă, comunicarea a 4 adevăruri de către Tribunalul Buzău și deciziile corelative de stabilire a cuantumului pensiei, Colegiul Director este de opinie că aceste aspecte exced sferei de competență a Colegiului, respectiv a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, deoarece aspectele privind situația de fapt a petentei precum și justificarea drepturilor de pensie în raport cu stabilirea acestora potrivit prevederilor legale în vigoare și aplicarea acestora la cazul particular al petentei sunt de competența instanțelor de judecată. De altfel, Colegiul Director observă din susținerile părților că, părțile se afla în curs de judecată, cu privire la aceste aspecte, existând pe rolul instanțelor de judecată o acțiune civilă în acest sens.

7.15. Din acest punct de vedere, Colegiul Director consideră că, astfel cum a statuat judecătorul constituțional prin jurisprudența sa, aspectele privind situația de fapt și justificarea drepturilor subiective ale părților, precum și modul de interpretare și de aplicare a legii sunt de competența instanțelor de judecată. Astfel, interpretarea legii este atributul suveran al instanței de judecată în opera de înlăptuire a justiției, iar controlul acestei interpretări se realizează prin exercitarea căilor de atac. În acest sens este, de exemplu, Decizia Curții Constituționale nr. 51 din 5 octombrie 1993, Decizia nr. 120 din 16 noiembrie 1994, Decizia nr. 39 din 10 aprilie 1996, Decizia nr. 300 din 1 iulie 1997, Decizia nr. 151 din 27 octombrie 1998, Decizia nr. 160 din 10 noiembrie 1998, Decizia nr. 14 din 9 februarie 1999, Decizia nr. 64 din 11 aprilie 2000, Decizia nr. 74 din 25 aprilie 2000, Decizia nr. 93 din 11 mai 2000, Decizia nr. 24 din 29 ianuarie 2002, Decizia nr. 282 din 29 iunie 2004.)

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. aspectele sesizate nu constituie acte de discriminare, conform Ordonanței de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;
2. clasarea dosarului;
3. se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;

4. o copie a hotărârii se va transmite părților, M M domiciliată și Ministerul Justiției cu sediul în str. Apollodor, nr.17, Sector 5, București.

5. o copie a hotărârii se va transmite cu titlu de informare Casei Naționale de Pensii și Casei Județene de Pensii Buzău.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Membru

Data redactării 28.03.2007

Red. D.G., Tehnored. A.P., 5 exemp.

